

СЕЛИЩЕ, НАРЕЧЕНЕ ІМЕНЕМ ХОРОБРОГО ЗАПОРОЖЦЯ ВАСИЛЬКА

Про наше чудове селище Васильківку написано не одну легенду. Про одну з них і піде мова...

Козаччина – найлегендарніше минуле нашого краю. На жаль, історія не залишила для нас свідчень, коли та де народилася найперша ватага степових одчайдухів, які об'єдналися у товариство і назвали себе козаками. Невідомо також, хто

був першим ватажком і яка судилася йому доля. Але наші місцеві жителі передавали свої перекази з покоління в покоління і так у нас збереглися дані про історію краю, перших поселенців козаків і походження назв поселень.

Історія зародження Васильківки бере початок першій половині 18 століття. В далекі минулі роки на території нашого району простилася безмежний ковильний степ, шуміли задумливі, які були місцями героїчних боїв з численними ворогами. Васильківка за часів козаччини – найстаріше запорізьке займище, яке входило до складу густозаселеної Самарської паланки з тогочасною Богородицькою фортецею біля сучасного міста Новомосковська.

В XVII столітті Запорізька Січ виставляла на схід, південь і північ сторожові пости козаків, які називались зимівниками. Далеко в степу, понад річкою Самарою та її притокою Вовчою, були встановлені форпости з козачими роз'їздами. Таке укріплення виникло на південній околиці сучасної Васильківки, щоб пильнувати набіги татарських завойовників з Муравського шляху і попереджати місцеве населення та паланкову старшину про небезпеку.

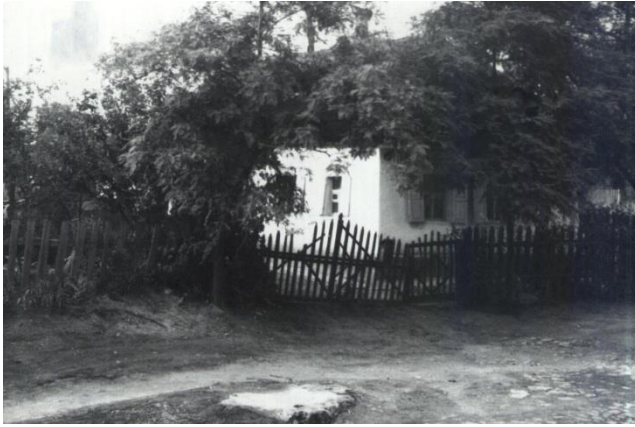
Тут було зведено козацький спостережний пункт, що нагадував собою підняту догори високу драбину приєднану до стовпа закопаного в землю, що називалось пікетом. Трохи оддалік встановили велику фігуру складену з 19 просмолених бочок.

Для спостереження козак на коні піднімався на високу скіфську могилу.

І коли помічав ординців, попереджав про небезпеку. Миттю загоралась фігура вогонь та дим від якої зразу ж помічали на сусідніх вежах.

Неподалік укріплення був облаштований козацький зимівник, у якому жили й вели сторожову службу одружені запорожці. Вони обробляли землю,

розводили худобу, заготовляли на зиму сіно, доглядали пасіки і збирали мед.

Займалися садівництвом і дрібною торгівлею промишляли сіллю. Частину продуктів відправляли на Січ. Сплачували один карбованець з родини.

План козацького хутору кінця XVIII століття, що виник на місці сучасної Васильківки внаслідок злиття кількох зимівників та бурдюгів знаходиться в експозиції краєзнавчого музею. Васильківський хутір прилягав до річки Вовчої, до тогочасного густого терникового лісу понад берегом і нагадував собою форму простого чотирикутника. Мав в'їзну браму, широкий двір, в глибині якого стояла довга хата-господа з коморою, сіньми, кухнею та світлицею.

Були також гамазей, повітка для возів двір для худоби. Далі скирти сіна та соломи, кухня, клуня, ворота для завезення хліба з поля. За двором і током ближче до річки-сад та город. Зовні біля воріт та по кутках стояли невисокі вежі, звідкіля козаки пильнували ворога і коли треба було, стріляли в нього з гаківниць.

В одній з легенд розповідається що в нерівному двобої з татарами – нападниками загинув хоробрий запорізький козак Василько, який мужньо обороняв наш степовий край, і на честь нього стали називати найдавніше займище Васюківським, потім Васюковою Слободою. Пізніше ця назва перейшла на зимівник і хутір, а з 1707 року й на село Васильківка, з якого ведеться час заснування населеного пункту. Вигідне розташування Васильківки, через яку проходив битий запорізький шлях, що вів на Кальміус, Маріуполь, Бердянськ сприяло швидкому її розвитку.

Цього року селищу виповнюється 315 років.

**Директор КЗ «Васильківський краєзнавчий музей»
Атаманюк Наталя Олексіївна.**